

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA:

Per 3 mesos. 4 rs.
Per 6 id. 7 id.
Per un any. 12 id.

ADMINISTRACIÓ.

Llibreria de E. Puig, Plassa Nova
número 5.

Las suscripciones comensaran lo
dia primer de cada mes, y no sen
servirá cap á fora que no s' hagi re-
but lo seu import ab llibrausas ó sellos
de correu.

La correspondencia al Director de
L' ASE, Hospital, núm. 96.

2 quartos lo número.

SURTIRA UN COP CADA SEMMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA:

Per 3 mesos. 6 rs.
Per 6 id. 11 id.
Per un any. 20 id.

ADMINISTRACIÓ.

Llibreria de E. Puig, Plassa Nova
número 5.

Se insertarán las composicions que
remetin los suscriptors, subjectaue
al examen de la Redacció y quedant
los originals en poder d' aquesta, en-
cara que no s' insertin.

2 quartos lo número.

L' ASE.

PERIÓDICH AGRE-DOLS AB RIBETS DE LITERARI.

DE LA DONA ECONÓMICAMENT

CONSIDERADA.

Densá que 'l vent del Paradís feu correr per
llá terra las pelas de la poma que ab tanta sen-
sillesa se menjaren los nostres pares Adam y
Eva, que la dona ha sigut lo mes aburrit y to
mes estimat del home. Aixó ho va significar
Quevedo, ho va dir un altre poeta en un bo-
nich sonet, ho va traduhir un redactor de *La
Pública*, ho fa dir Alejandro Dumas á Mr. Jak-
cal dels *Mohicanos*, y ara ho repetim nosal-
tres. Creyem que no hi ha perquè trencarse
al cap en demostrarho, puig es assert mes re-
menat que una perolada de crema, y si nosal-
tres lo tocabam pot ser li fariam perdre l' punt.
No obstant, com economistas que per avuy vo-
lem ser, debem examinar detingudament la
utilitat que 'l *fenómeno* dona (per parlar técni-
cament) reporta á la Societat, debem estudiar
sas ventatjas é inconvenients, en una paraula;
debem deixar consignat un medi de reforma, si
la institució necessita d' aqueix medi.

La dona económicament considerada, es una
especie de cosa ab fandillas que serveix una
mica per tot, pero que per res serveix molt.

Las donas, com las monedas, poden ser bo-
nas, *curtas de pés* y falsas. Estudiarem cada un
dels grupos d' aquesta divisió.

Las donas bonas, no ofereixen sino ventatjas
á la Societat. Son lo consol y ajuda del home,
l' àncora que 'l deté quand una furiosa tem-
pestat li ha trencat los pals de la serenitat, lo
timó que 'l guia entre 'ls escolls de una vida
apesarada; pero 'n corren tant pocas, per des-
gracia, que es precis buscarlas ab un fanal;
per robarne una que ab tota la forsa de la pa-
raula se li puga dir bona, es necessari fer mes

ulls que un esparber y encara dels que tenen
mes bona vista. En aquestas las considerém
com escepcions de la regla que 'm donat; puig
habent indicat que ofereixen molta utilitat po-
dem anyadir sense compliments que tenen molt
valor.

Lo grupo de las *curtas de pés* es lo mes nu-
merós, y tant per aixó com per la facilitat que
hi ha de confondre-rlas ab las bonas, debem
fiscar sobre ellas l' atenció y fer l' estudi que
se 'ls refereix, un poch mes profundo. En
aquestas es en aquí convé mes que en cap la
nostra definició, y ja espressament al donarla
ho havem fet aixís, perquè considerem que la
generalitat de las donas forma part del grupo
que ara ocupa la nostra atenció.

Las *curtas de pés* ho son de un gró de dos.
Las gelosas, las sogras, las noras, las viudas
que fadrineijan, las casadas que gastan flochs y
las solteras que galleijan, son *curtas* de un
grá; las coquetas, las que volen dur las calsas,
las vellas ab pretensions y totas las que sens
mereixer la calificació de *falsas*, no han sigut
enumeradas com á *curtas* de un, ho son de dos.

Per regla general, son molt raras las ven-
tatjas que á un solter reportan las donas *curtas*
de pés. Que passi comptes tot aquell que 's
troba en aquet estat, que reperi tots los actes
de la sua vida, y de segur que mes d' un pa-
rell de guants y de botinas, ó alguna lliura de
confituras li vindrán á la memoria, que encara
s' estarian en los respectius aparadors del
guantaire, sabater ó confiter, y que han sigut
sacrificats per ell ab tot lo sentiment de la sua
butxaca; que conti las vegadas que ha estat
costipat durant los hiverns de son fadrinatje y
trobará sens dupte un noranta nou per cent dels
mateixos, ab tota la saragata de quartos de seu
y banys de camas que venen á confirmar la ve-
ritat que acabem de deixar consignada. L' ho-

me solter, donchs, deu evitar las relacions ab
las donas *curtas* de pés, porque may los incon-
venients que li reportan arriban á ser sobre-
pujats per la única ventatja que se li pot pro-
porcioner, y que es passar algun rato *divertit*,
segons com se prengui lo significat d' aquest
últim adjectiu.

Per los homes casats es per quí convé mes que
per ningú lo estudiar á la dona *curta* de pés;
puig per ells mes que per ningú també, pren la
questió un caràcter económic. Los enemichs
sistemátichs del matrimoni, no troban ventatjas
que comparar ab los molts inconvenients que li
atribueixen; pero nosaltres, no las pegarem
tan fortas; en primer lloch porque també 'ns
agradan una miqueta las fandillas, y en segon,
perque no censurem ni alabem res per sis-
tema.

Comensa lo *pretendent*, per gastar tant en pa-
ciencia com en sabatas, fent dos mil camins de
de la Rectoria de sa Parroquia á la Curia, se-
gueix sangrantse la butxaca á benefici de sas
futuras esposa y sogra, y acaba per donar lo
tantum al escolanet que ha ajudat la misa de
casament, per principiar una serie de gastos
que ja no s' acaba mes. Desd' aquell moment,
l' home ha de considerar duplicada la seua per-
sonalitat, y dihem duplicada solament, porque
volem suposar que 'l lector anirà augmentant lo
múltiple, tant com consideri que 's pot aumen-
tar y que farà diferents consideracions en cada
un dels casos. Si la sort li ha regalat una mu-
ller *curta* de dos grans, son sempre mes gros-
sos los inconvenients que las ventatjas que li
pot reportar, y en tal cas, sols una firmesa de
caràcter mes que regular y un absolut retrai-
ment de tot lo que sigui *afuixar la mosca*, po-
den fer menos pesada la situació del que 's
trobi en semblant cas. Sino mes es *curta* de un,
quedan casi equiparats los inconvenients ab las

ventallatjas, y basta que l' home compregui los debers que ab sí porta 'l matrimoni, pera que li sigan satisfets tots los seus drets, y no passi sino aquells mals ratos mes precisos, que sempre ni ha, quand la dona no es una d' aquelles raras que hem posat en primer terme de la nostra divisió general.

Lo grupo de las donas falsas també admet una subdivisió, y seguint la comparació ab las monedas, dirém que poden ser *conegudas y enganyadoras*. Unas y altres son perjudicials al home, no económicament consideradas com nosaltres ho fem, sino en tots conceptes y baix totas las consideracions que 's poden fer; pero las segonas ho son molt mes, en atenció á que no 's pot preveure la sua dolenteria per la apariencia, y que moltes vegadas se prenen per bonas, y 's ajunta als inconvenients que ellas per sí poden produir, lo que pot resultar de un terrible engany.

Una moneda falsa coneguda, se veu despreciada per tothom, y si no vé un *plata-y-oro* que la compri per fer lo que está mes lluny del objecte perquè se l' autorisá; s' está al recó de un calaix sens que ningú s' recordi del valor que en altre temps se li volgué atribuir. Lo mateix succeheix á una dona falsa coneguda; puig encara que no faltan *plata-y-oros* en aquell mon que las utilisin, no fan mal sino en aquell que las busca, y may es tan sensible del moment que sap á lo que s' esposa. Si establím la comparació entre una dona falsa enganyadora y una moneda *idem*, veurem que també s' acostia molt á la exactitut, puig donas hi ha que no tenen mes que una capa de hipocresia que 'ls dona apariencias de bondat, com monedas que no tenen sino una molt prima capa d' or, per encubrir lo llautó de que son fetas.

Molta cosa deuriem anyadir per deixar satisfet 'l objecte que 'ns hem proposat al principi d' aqueix escrit; pero 'ns limitem á fer aquestas sencillas indicacions, tant perquè no es possible incloureu tot en los reduhíts límits de un article de la índole d' aquet, com perquè 'ns hauríem de formalizar un xiquet massa. Acabarém donchs dihent, com aquell altre: que la millor manera de estudiar las donas, es menjantse una curtera de sal en companyia de cada una de ellas, ó al menys, en companyia d' aquella que 'ns convinga estudiar.

ENRICH.

LA ESPERANSA.

Arbre frondós Deu criá
qu' en la terra al cel avansa,
dols o'or per tot ell llansa,
y ab lo mon ja 'l va plantar
dit l' arbre de l' esperança.

Arbre qu' ab sa llarga arrel
estreny fort la nostra ubaga,
sa vista al mortal amaga,
ab sas ramas sosté l' cel
y ab dolsa ombra l' cor salaga.

Sa crosta rellicsa dura
si algú intenta pujar dalt,
del ramatge en lo mes alt
hi ha un fruyt que may madura,
hi ha un fruyt que un tresor val.

Fruit vert per eterna llei
dolsa clau de tot conort,
remey per lo cual yo plor,
mes sols allarga eix remey
les malalties del cor
sens curar sa pena llarga,
si debaix sa ombreta pura
l' anima 's posa segura,

qu' eix remey tan sols allarga
allarga si, mes no cura.

Arbre fou plantat per Deu,
remey del humá desvari,
de tots tresors gran sagrari,
que ab sa sang regá en la creu
escampada en lo Calvari.

Per ell sent dintre son pit
lo guerrer foch de la gloria,
per ell espera en la historia
véurer lo sen nom escrit
de sos fets ab gran memoria.

Per ell passa 'l pelegrí,
fosca nit en la montanya,
per ell crehua terra estranya,
y es que veu mes lluny d' aquí
«la veritat que no enganya.»

Per ell del mon trist y fals
l' ermitá alegre 's retira,
perque ab son desengany mira
hont curar tots los seus mals
per hont ell sempre sospira.

Per ell l' ànima ab consol
amargas cuytas sofreix,
puig veu que desapareix
dins breu temps to' lo seu dol
y en son lloch lo premi creix.

Per ell desairada nina
per lo galan, son amor
no destierra del seu cor,
perque la trista endevina
esperansa que may mor.

Per tú la mare al infant
dona mastegada almella
y en la sua falda 'l vella,
dolsa cansó l' hi cantant
perque axí 'ho feren á ella.

Per ell sufrim y callám,
per ell callám y patim,
per ell ab conort seguim,
per ell aqueix vall deixam,
ab tú hi som, ab tú n' eixim.

Fins per tú, dolsa esperansa,
quant á dormir se 'n va 'l sol
canta trist lo rossinyol
fins á tant que 'l jorn avansa
y allunya son desconsol.

Canta tú que dins temps breu
't vindrá á veure en ton niu,
canta tú bora del riu
hont la pura inmalge 's veu,
canta, que tot te somriu.

Canta, tú que 'n pur matí
á consolarte ja ve,
canta de goig ton cor plé
mentres jo ploro, ay de mí,
sens plaher, sens goig, sens ré.

Jó trist en mas fosca nit
també espero 'l mateix sol
sobreixit mon cor de dol,
mes en va busco aligit
remey á mon desconsol.

Un jorn per mí va sortir
també 'l sol de ma esperansa,
mes volent, son fruit cullir,
va fugir, y en ma anyoransa
may mes jó l' hi vist eixir.

JOANET.

LAS CUAS.

Veig que la rassa humana té molta afició á las cuas, y no ho estranyo perquè al í y al cap som animals y en alguna cosa nos havem de semblar á las bestias. Pero lo que sí 'm estranya es que aqueixa afició á las cuas estiga molt mes desenvolada entre las donas que entre 'ls homens, perquè ningú 'm negará que la dona siga lo ser mes ideal, lo modelo mes acostat á la bellesa perfecta y per lo tant de aquí naix la meua estranyesa.

Sortin á passejar; miréu per totas parts y se vos presentarán á la vista cuas y mes cuas no de pels

ni de carn, sino de vellut, de seda y de tota mena de roba; cuas que arrossegan ab satisfacció de la polla de 17 anys fins á l' havia de 60; algun as ab magestat, altres ab gracia y altres ab ridiculesa. Y no s' acontentan las donas en portar cuas solsment al cap devall del vestit no, porque jo conto que digueren, las bestias no tenen mes que una cua, nosaltres som mes que las bestias, donchs vingan cuas y dit y fet ja no 's veu una dona que no porti mes d' una cua, porque fins ne volen dur una de natural; la del cap y qui té mes cua aquella es mirada ab enveja per las mateixas donas y ab anhel pels perruquers y pentinadoras.

Aquells vellutets de *sigueme pollo* ¿qué son sinó cuas? ¿qué son sinó cuas aquellas punxas dels sachos que s' estilan ara? Fins los mocadors grans que las menestras portan tenen la figura de cua, y no contentas de tot axó las donas fan que la *nube* que portan en hivern tinga dos caps pelots y que aqueixos caps vajan solts al aire pera que semblin cuas.

Que aqueixa desmesurada afició s' bagueu tingut durant los primers del mon, passi, porque llavors la humanitat no estava de molt tan ilustrada com ara, pero lo que admira es que en plé siggle XIX, ara que tothom es *sabi*, creixi extraordinariament lo gust de las cuas. ¡Ves qui ho diria! quant l' enteniment del homens se remonta fins als núvols, l' enteniment de las donas contempla ab éxtasis las cuas de las bestias, y una l' imita ab seda, l' altra ab vellut fins que arribará un dia en que las cuas serán d' or, y mentrestant lo *pagano* es l' home.

¡Aixó no pot anar! sí, pero ellas dirán, ja pots cantar que nosaltres volém y trunfos son trunfos y cuas son cuas.

Sembla impossible que ara que tothom progressa, s' augmenti la costum cuesca, pero jo ja ho veig las donas no entenent altre progrés que 'l que 's forjan y 'l que s' han forjat ara es lo de assemblarse á las bestias.

Escolteume, per Deu, Fillas d' Eva; escolteume y veniu á la rahó ¿no fora millor que desterressin de vosaltres aquesta mania insípida que porta tans *descarrios* perquè ja se sap que en las *cuas* s' hi sol ensopegar moltes vegadas? ¿perqué habéu de permétre que fins los mirinyachs estigan fets en forma de cua?

¡Cá! ¡cá! quant l' ase no vol béurer ja podéu xiular.

Lo mal es que moltes donas, quant se casan fan portar á son marit unas altres cosas.... que ara no 's poden dir; ¡es clar! ellas tenen *algo* de bestia y volen que l' home també tinga aqueix *algo*.

¿Qué hi farem?

Passém y sofrim.

MARTINET.

MURMURACIONS.

Diu que la Tecla

ja s' ha casat,
pero que guarda
per so un amant
y que las joyas
que pot gastar
son d' un negoci
que en secret fa...

pero silenci
per Déu y 'ls sants,
que no m' agrada
lo murmurar.

Diu que D. Pere

lo dipulat
aquell que conta
ja sexanta anys
fa 'l pollo encara
com als vint maigs
y ronda y ronda
com un don Joan...

pero silenci,
per Déu y 'ls sants,
que no m' agrada
lo murmurar.

Diu que la Emilia
la del portal
ans era pobre
y es rica ja
que may s' acaba
son dinerat,
que en carretela
pel passeig va...
pero silenci,
per Déu y 'ls sants,
que no m' agrada
lo murmurar.

—¿Coneix al Zoylo,
l' estudiant,
aquell que sempre
va dropejar
y fa poch mesos
sortí abogad?
Donchs l' han fet jutje
ab vint mil rals...—
pero silenci,
per Déu y 'ls sants,
que no m' agrada
lo murmurar.

Aquella beata,
la Soletat
abi ab un home
la van trobar
que festejava
boy-boy resant,
¿ves qui ho diria!
¿ves qui ho dirá!
pero silenci,
per Déu y 'ls sants,
que no m' agrada
lo murmurar.

¡Ay quantas cosas
hi ha aquí baix

que son ben dignas
de criticar!
si las dignéssim,
á quants, á quants
farian prompte
baixar lo cap...
pero silenci,
per Déu y 'ls sants
que no m' agrada
lo murmurar.

MARTINET.

REVISTA.

En lo número passat, no 'ns ocuparem detingudament del decano de nostres teatros, perquè no 'ns lo permeté lo poch espay que quedaba despres de la revista de la Rosa blanca. Avuy que podem disposar de mes lloch anem á parlar algo de la companyia del Principal y de las funcions que en ell s' han posat es escena desde lo disapte últim.

Un hallazgo literario y Los dos camaradas foren las obras destinadas á recrearnos en la nit del diumenge. La primera es nna pessa digna del conegut escriptor en Lluís Eguilaz, y en la representació se distingiren en primer lloch la Sra. Llanos y en segon tolas las demás donas que hi prengueren part. Los dos camaradas, es una obra colossal, una obra que s' podia posar al costat del *Hombre de mundo* y de la *Muerte de César*, una obra que á no tenir gloria son autor D. Ventura de la Vega, ella haguera sigut prou pera donar-hi. Llástima gran que no l' acabés. Pero ¿qué hi farém? aixís la deixá y aixís quedá y no obstant de quedar-se aixís, es una magnífica col·lecció de retrats dels personatges célebres d' Espanya durant lo regnat de Felip segon. Tipos mes ben caracterizats no creyem que s' pu-

gan ni sisquera concebir. Y no sols es aqueix lo mérit de Los dos Camaradas, pus que á tot quant havem dit ha anyadeix un llenguatge castís y bonich, un aticisme que encanta, unas locucions d' aquellas que eran propias al malograt Vega. En quant á la representació se n' ha de dir tot lo mal que se 'n puga. Si fos una obra, qualsevol, mereixian menos censura los actors, pero tractantse de destrossar una obra d' en Ventura, ja es altra cosa, pus ja to'hom sab que 'l mal es mes ó menos grave segons á la persona á qui 's fa. En aquella situació bellísima en que D. Joan d' Austria está agenollat devant del rey y est li pregunta de qui es fill, compadeixerem de cor la memoria del immortal Vega, porque l' fulano que feya de D. Joan en lloch de aumentar nostre entusiasme, aumentav anostre fastich. ¡Quin D. Joan d' Austria! Lo Sr. Domingo en son paper de Cervantes fou l' únich que pogué passar.

Lo dilluns nos donaren *La Campana de la Almudaina* y sortí que la Sra. Llanos es qui parla quasi sempre, que á no esser aixís nos n' haguerm anat avans d' acabarse la funció. La Sra. Llanos interpretá divinament lo paper de D.ª Constanza, y no sols se lluhí en la part declamatoria sino també en la mimica, sobretot en lo final del segon acte y en las últimas escenas del tercer. La Sra. Liron no desmeresqué en res al costat de la protagonista en son respectiu paper de Isabel, encar que sia paper de segon terme, mostrá tenir facultats pel teatro. Del Sr. Jordan no 'n dirém res perquè ja que no 'n podem parlar en be, no 'n volem parlar en mal. Lo Sr. Domingo, sempre 'l mateix, mitja figa, mitj rahim, escenas que las treu bastant be, y escenas que las treu bastant mal, principalment quant exagera. Dels demás no 'n parlém perquè mes que actors del avi de nostres colisens, semblan partíquins d' un teatro de ters ordre.

La escuela de las coquetas fou repetida lo dimars últim y no la representaren ni mes ni menos be que la primera vegada. La que fa ressaltar mes que tols

FOLLETÍ.

LO SALT DE LA REGNA MORA.

Lligenda tradicional per lo MARTINET.

(Continuació.)

Allí Sara doná las ordres convenientes á sos millors capitans y gran mudansa 's verificá en lo castell après de breu temps.

Lo cadí al devant de dos mil homens sortí al camp á esperar als enemichs, dels quals se sentian ja trotar los briosos cavalis.

La regna quedá en sa cambra en companyia de las esclavas. Los moros de son servey coronaren los murs del castell armats de moltes fletxas y disposats á donar sa existencia avans que recular un punt.

CAPITOL III.

Presentiments de Sara.—Vinguda de Amen-kadzir.
Coraljosa determinació de la regna.

Mitj ajaguda damunt d' un rich y ample coxi, s' está la regna mora Sara-Aminamis dins de la cambra y entorn d' ella las sis captivas favoritas. Cruel batalla se ha trabat en lo cor de la regna desqué ha deixat al cadí, y encara que desitja desterrar lo duple que l' abraza, no pot arribar á sentir lo dols descans ni á llensar lo falaguer sonris que sempre engendra la consoladora esperança. Se sosté ab sa má languidament lo cap, abatut per los tristos presentiments que mortifican sa fantasia: axis com se doblega lo lliri al impuls del vent.

¡Pobre Sara! quant veyá lluir la mes resplendent estrella de la ditxa, quant son regne s' anava an-xamplant fins á l' altra part de l' Ebro: llavors vé lo cristiá y l' hi arrebatá la pau, per arrebatarli mes tart la corona.

¡Deu Etern! ¡qui vegés á la regna dins de sa cambra en tals moments! Los seus ulls li esperitjavan de tan en tan y á volas s' esmortuian... ab la má tot sovint s'aprelaba 'l pit com si volgués acallar las fortas bategadas de son cor que febrós estaba y ab son remor fatídich (sols per Sara sentit) la feyan patir mes.

Calladas estaban las esclavas y no 's bellugavan, temerosas de turbar la meditació de sa senyora.

Lo geni misteriós del silenci que impera en los cementiris, batia sas invisibles alas per la cambra reyal del castell de Ciurana. Cualsevol que en aquell moment hi hagués penetrat, li pareixeria habitar una sala de encantement. ¡Tan fantástich y peregrí era l' estat de la regna y de las sis esclavas!

No eran ilusoris los presentiments de Sara. L' hora de la ruina y del estermi dels moros de Ciurana habia sonat, y 'l comte Berenguer lo sant tenia ja en sas mans ben estreta la espasa de la justicia y anava á descarregarla prompte sobre l' host que del únich Deu blasfemava, y que tan inhumana y traïdorament tractava als cristians.

Per fi trencaren lo silenci passos apressurats que resonavan en lo corredor al qual donava la porta de la cambra. La regna s' aixecá de son abatiment y com si despertás d' un voluptuós somni, mira ab afany per tolas parts y al dirigir sos esguarts á la porta, esta s' obrí y pas doná á un alt y airós jove, que err dels mes ardents defensors de Ciurana. Al ésser dins de la cambra, llansá molt trista mirada á la regna sens despegar los llavis.

—«Y bé Amen-Kadzir? (li preguntá desseguit Sara plena d' ansietat y de cruel congouja). ¿Quinas novas me portas de la batalla?»

—«Malanadas son, ma senyora.»

—«¡Oh!... (digué la regna comprimint tres ofegats sospirs) Parla, parla... ¿no son valents los meus? ¿no resisteixen foris y braus com sempre? flaquejan acás? ¡Ah! traume de mas ansias ó acabará ab ma vida ton callament.»

—«Poch temps fa que entrarem en batalla contra l' host cristiana que acapdilla Beltran de Castellet

y tan valerosos venian los enemichs, que á la primera avinguda feriren de mort á vostre cadí.»

—«¡Desdixat!...»

—«Com á brau mori, pus jo m' estaba á son costat ai exhalar lo darrer badall y sas últimas paraulas foren... Moro per lo Deu únich y ver per son Profeta Mahoma y per la regna Sara. Te venjaré... ab entusiasme li diguí y al véuerme 'l pobre vell y al escoltarme, me dona en paga una mirada y un mortuori somris. Te venjaré... li diguí y l' hi venjat, senyora. Jau sens vida en la campanya lo qui tirá la sajeta enverinada al cadí.» Y mostraba Amen-Kadzir ab frenétich goig una cimitarra mitx bruta de sanch fins al puny.

—«¿Y després?»

—«Ah! després... no ho vulgues saber.»

—«Parla. Amen-Kadzir, jo t' ho mano.»

—«Després, encara que ha sigut gran lo valor ab que han lluytat los teus: ha pogut mes l' imperi dels mals fets. Depres, senyora, lo enemich ha avansat...» (digué Amen-Kadzir tremolant d' ira y roig de vergonya.)

—«¡Oh infamia! ¿Y vosaltres son los fills del Profeta... los descendents de Agar y de son llinatge que asolá tots los imperis que son desitj instigaban?»

—«Jo 'l jur?...»

—«Mes si homens no tinch prou dignes pera acapdillar mon exercit, una dona vindrá al camp y alentaré als soldats.»

—«¿Qué pensas?»

—«No 's dirá jamay que la regna Sara deixá de esposar sa existencia pera salvar sa corona y sa honra; y si heroínas conta l' historia, jo seré una d' ellas y ni 'l mes aterrador perill me farà donar un pas enderrera. Torna á la batalla, Amen-Kadzir, y fes cobrar entusiasme als fills de eixas montanyas. No vos espanten los nuols de fletxas; quant mes cossos traspassen, mes han de avivar rostres furor contra 'ls que en mal-hora vingueren.»

(Continuará.)

los altres lo mèrit d' aqueixa obra es la Sra. Llanos, que continuament mereix aplausos del públich. En lo primer acte coqueta á la moda, en lo segon coqueta per forsa, en lo tercer dona de sentiment... aqueixas tres fasses de la *duquesa del Puerto* no tenen millora representadas per la Sra. Llanos. La Senyora Orgaz no pert res del concepte que 'ns feu formar de son mèrit, poch messos atrás; com á característica val un imperi y per ella no tenim sino alabansas, lo mateix que per la Sra. Serrano. Lo Senyor Jordan se deu créuer que 'l ferho bé consisteix en la exageració y per lo tant no estranyém sas transicions bruscas, sas posicions de mal gènero y sos crits fora de temps. En primer lloch li aconsellem que no 's pinti tant, pus pera embellir lo natural no s' ha de caurer en l' estrem ridicul, y lo mateix aconsellém á la Sra. Llanos ja que aqueix es l' únich defecte que li trobem. Per mes que 'l diari de 'n Brusi diga parlant de la *Escuela de las coquetas*, que «El Sr. Jordan y la Sra. Llanos representaron admirablemente sus respectivos papeles», nosaltres no som d' aqueixa opinió en quant al primer; sí, en quant á la actris. Lo paper de general fou donat al Sr. Cruz qui no n' sabé traurer lo partit possible. Desitjariam que lo que diu ho expressés ab mes naturalitat algunas vegadas, y altres ab mes foch; en una paraula que en los caràcters que representa hi hagués mes veritat. Passém per alt al Sr. Domingo porque es quasi insignificant lo seu paper, y en quant á la senyoreta Chaman, se pot dir que es noya que promet y que com á dama secundaria, val.

Per circunstancias imprevistas no poguérem assistir á la funció del dimecres, per lo tant dirém quatre paraulas de la obra que 's posá 'n escena lo dijous. El *Bien perdido* fou aquella y los actors que la desempenyaren, no deixaren del tot content al públich si esceptuem á la primera actris y á la Sra. Orgaz que com sempre demostráren esser artistes de primer ordre.

La semana que vé nos ocuparém de la companyia dramática que actúa en lo Liceo.

Lo dijous passat va tenir lloch en lo Teatro-Romea la segona representació del drama de D. Serafi Pilarra titulat «La rosa blanca.» Ab molt gust varem veurer algunas escenas arregladas de las que censuranbans en la nostra anterior revista. No tenim la pretensió de créuer que los nostras indicacions bagin inclinat al autor de dit drama á ferho, creyem si que ell ho ha conegut per si sol, y per aixó habem comensat dihent que las varem veurer arregladas ab molt gust.

Una numerosa concurrencia ompli 'ls àmbits de dit teatro y prodigá varias vegadas aplausos als actors, que també correlgiren en alguna part la exageració tant, marcada de la primera representació.

Prou per avuy.

BRAMS.

Hem rebut y llegit un tomet de poesías que acaba de publicar en Madrit D. Ricardo Sepúlvedr, titulat «Notas graves y notas agudas». Després de lo que 'n son elogi han dit *El Cascabel*, *Gil Blas* y lo *Diari de Barcelona*, després de llegit lo prólech de D. Carlos Frontaura que ve al devant de dita obra; no tenim coralge de ferlos saber la nostra opinió. Lo millor que pod'n fer es llegirlo, y després nos dirán qui té rahó, los referits periódichs ab lo que dibuen ó nosaltres al abstenirnos de parlarne.

No parlém de la companyia lirica del Liceo, porque per ara, la veritat, en aixó de *solfas* no hi entenem sino en lo temps de las favas. Per tenir que parlar per boca de ganso, preterim no dir res.

Si tothom ho feya com nosaltres, creyém que no 's llegirian tants disbarats.

La secció catalana está de enhorabona

Dos representacions s' han donat de la nova producció de D. Serafi Pilarra, y dos voltas s' ha omplert lo teatro de gom á gom; de manera que pera complaure á las moltes personas que no han pogut fins ara veurer la indicada nova producció se repetirà eixa nit.

Per l' autor, per la empresa y per las lletres patrias, que son las catalanas, nos alegrém de tals resultats.

Deu fassi que la secció catalana no 'ns dongui lloch com fins ara, mes que á dar enhorabonas tant als autors com als actors.

Havém llegit lo prospecte de la novela de Fernandez y Gonzalez titulada «Los Hambrientos.»

Creiem que 'l senyor Fernandez y Gonzalez, si l' títol té relació ab la obra, no 's descuidará de parlar de nosaltres.

La semana que vé publicarem l' últim dels articles de las impressions de viatge que baix lo títol de *Desde Barcelona fins... allá mateix* escriu lo Ricardet.

CÓSSAS.

Cero y van... mil, un milló.

No obstant qu' estem convensuts de que nostra débil y poch autorizada veu no ha de ser la que desterrí de las diversions populars, la dels toros, no callarém, sino quedém muts, fins lograr quant menos que las autoritats, á las que devém suposar ab poca ó molta il·lustració, no permetian espectacles com los que presenciá lo diumenje passat lo públich que assistí á la plassa de toros.

Alló, que 'ns dem vergonya de relatar, fou asquerós; alló fou repugnant; alló no passa sino en los pobles verdaderament degradats com lo nostre.

Prou per avuy, y dihém per avuy, perquè estém segurs que no será aquesta l' última vegada que tindrem que ocuparnos de semblants barbaritats.

—¿En qu' es distingeixen los periódichs de Barcelona dels de altres capitals?

—En que 'ls de Barcelona, per regla general, son filarmonichs.

—¿Com vol dir filarmonichs?

—Que sempre tocan lo bombo.

—Li sobra la rahó.

Ahí vaig comprar un calendari que venian per aquí, cuals escobertas leyan que era fet per D. Mariano Castillo. Vaig fullejarlo, y la veritat ja no sé quin dia hauré de fer lo meu sant, San Joan, que sempre havia fet lo 24 de juny, y que 'l bon señor Castillo de un cop de ploma me l' ha clavat al dia 28. Home, per amor de Deu: avans de ferho era precis que s' hi mirás, que aixó val un xich la pena. Lo mateix que la Mare de Deu de Setembre, que sempre s' esqueya 'l dia 8 y l' any que vé vol lo *acreditado y legítimo zaragozano* que siga lo dia 13. Just, basta que vosté ho digui. Es á dir que vosté fa anar los sants de la manera que li dona la gana. Aixó no val; y sino ¿de qué li serveix lo seu crèdit? Si la Iglesia va ordenar que 's trasladás la festivitat religiosa al diumenje següent, no digné que si trasladás lo sant, com á vosté li ha donat la gana de ferho, sino lo culte que la Iglesia li tributa en sa

corresponent diada. Aixís, jo també 'n faria de Calendaris.

Sembla que aquesta lliassó se l' hauria pogut estalviar, si s' ho hagués mirat millor.

XARADA.

Prima es tercera persona de un verb que en mol us está y s' hi junta la segona nom de dona formarà

Nom que son tolas las cosas quant contan molts anys de vida, nom que á las noyas hermosas posa tristas deseguida.

De segona y de tercera tothom en l' hivern vesteix, y tersera apres primera dins de ton cos s' enardeix. Lo tot es nom d' una fruyta que molla riquesa us dona... ¿que no ho, l' endevinas? cuíla... ¡si ho sabesses! ¡es tan bona!

ENDEVINALLA.

So una cosa molt bonica que creixo per tots los camps quant la primavera arriba y las fredors han passat.

Molt m' estiman las poetes y molt los enamorats, molt m' estiman las ninetas, y me posan en sos caps. Unas voltas soch encesa, unas mon color es blanch, unas voltas tinch espinas, otras voltas no 'n tinch pas, otras voltas embalsamo tot lo que al entorn m' esta, ¡quantas voltas m' anomenas! ¿y no m' has endevinat?

Las sol·lucions al número següent.

SOL·LUCIONS ALS ENTRETENIMENTS DEL NÚMERO ANTERIOR.

Quant ja lo camp no hermozejaz los fruyts que l' istiu regala, llavors s' esclata bonita la vermeilerca magrana.

Quant dich que no 's pot fumar lo que avuy los estanchs venen ay quin dia será aquell que 's desterrará la breva!

ANUNCI.

En la impremta d' aquet periódich se fan impressions de tota classe, mes baratet que 'en qualsevol altre part. Qui no ho vulgui créuer que ho probi; ja venrá com li quedaran ganas de tornarhi.

E. R.—ANTON VENTURA.

Imp. de L' Ase, á càrrech de J. Martinez carré de Robador, núm. 29 baixos.

Barcelona—1867.